

ОРЕСТ ЗИБАЧИНСЬКИЙ

СВОБОДАРНІСТЬ

ЕСЕЙ

НА ЧУЖИНІ

1955

ОРЕСТ ЗИБАЧИНСЬКИЙ

СВОБОДАРНІСТЬ

ЕСЕЙ

НА ЧУЖИНІ

1955

НАКЛАД: 500 пр.
Друкарня В. Шумського, Сідней

**БОРЦЯМ ЗА СВОБОДУ ВСІХ НАРОДІВ
ВСІХ ЧАСІВ,**

п р и с в я ч у е —

АВТОР

Всі права застережені!

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Тільки з внутрішнього примусу пускаю цей есей у світ. Тож він, як усе людське, нехай криє свою долю в собі самому!

Я мусів зрозуміти й принаймні собі самому пояснити світ. Неспокій шукання кидав до всяких джерел, але різні вчення та ідеології, хоч вчили, не задовольняли.

Цей нарис — сукупний і короткий вислід довголітнього змагання. Його основи, як і речі, що про них мова, старовідомі, хібащо поновно поставлені. Проте важно, щоб хто їх розглядає, бачив ясно навскоси — мету, просто себе — дорогу, а там — себе самого. Бо ціллю не є філософія, а людина!

Я тут не обирав ні форми, ні методів, ні стилю. Вони мені самі просто накиннулись! Остаточо, я мусів погодитись дати речі такими, якими вони самі хотіли бути. Так я зрікся наукової доказовости та інтелектуального формалізму. Зрештою, наука — лиш одна третя пізнання, а правда, що більша за розум, не конечно в словах, що їм ліку нема!

Я свідомий пестрої критики і закидів, як ненауковість, обскурантизм, містика, ітд, що посліднують. Скорше чи пізніше такі закиди подібного самі не оминуть. А роздоріжжя завжди розпне!

Але той, для кого пізнання суть життя, вдумається в дух слова, зважить цілість і зрозуміє. Бо всяке пізнавання, — а без цього нема розуміння! — це перш за все очоловічення. Нині, більш чим будь-коли, це важне для всіх!

Деякі розв'язки, як нові, вимагають поглиблення. Це питання прийдешнього.

Брак технічних спроможностей не дав змоги залучити на кінці книжечки сім різноколірних пляш, що ілюструють світоглядovu побудову свободарности. Можливо наступні видання на це спроможуться.

Сідней, січень, 1955 р.

Автор.

З М І С Т

Вступ.

Р О З Д І Л П Е Р Ш И Й .

ПРО СВІТ.

I.

Явище світопізнання. (1). Патос перших й останніх питань. (2). Міт, релігія, наука. (3). Пізнання, як креація - атомізація - інтеграція. (4). Антропоцентризм світопізнання. (5).

II.

Інтеграли. (6). Буття. (7). Простір. (8). Час. (9). Життя. (10).

III

Архитеми. (11). Пізнання архитематичного субекту. (12). Пізнання архитематичної свідомості. (13). Пізнання архитематичної свободи. (14).

IV.

Позитивізм архитематичного субекту. (15). Світотворення. (16). Постання інтегралів субекту. (17).

Р О З Д І Л Д Р У Г И Й .

ПРО ПРИРОДУ.

Постання матерії. (18). Динаміка-схематика енер-

го-матерії. (19). Постання енергії. (20). Категоріяльна пізнавальність розуму. (21). Постання природи. (22). Природа, як рівновага антагонізмів. (23).

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ.

ПРО ЖИТТЯ.

І.

Позитивізм архитематичної свідомості. (24). Життєтворення. (25). Постання інтегралів свідомості. (26).

ІІ.

Життя, як патос вартости. (27). Ставання життя. (28). Типізація. (29). Діференціяція. (30).

ІІІ.

Братерство життя. (31). Взаемоворожість життя. (32). Універсальність життя. (33). Життя, як відскічня свідомості. (34).

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ.

ПРО ЛЮДИНУ.

І.

Постання свідомості. (35). Субстанція свідомості. (36). Постання субекту. (37).

III.

Постання чоловіка. (38). Ставання особня. (39).
Форми чоловіка. (40). Міт людини. (41).

Динамічний субективізм. (42). Етичний прінци-
піялізм. (43). Ставання свободи. (44). Свободар-
ність. (45).

РОЗДІЛ ПЯТИЙ.**ПРО АБСОЛЮТ.****I.**

Аксіома абсолюту. (49). Троеодність абсолюту. (47).
Архитематизація абсолюту. (48).

II.

Чин творчості. (49). Архитематичне розщіплю-
вання. (50). Інтегралі (51). Категоріяли. (52). Архи-
тематичні себеподібности. (53).

III.

Свобода. (54). Антитематика. (55). Ставання. (56).
Інтегральне пізнання. (57).

IV.

Світодіяння. (58). Інтеграція. (59). Інверзія. (60).
Світогра. (61).
Закінчення.

В С Т У П .

Коли через вибух свідомості постав чоловік, життя начало колобіг до свободи. (

Далеко, на обрях вічності, кличе чоловіка магичний образ. Людина!

Під ним, як океан до берега, беться буття.

А кругом — простір без меж. Шлях до свободи?

Кріз всіх і вся вюниться час. Що йому чоловік?

А той, — незбагненний велетень, розгублений карлик, — блукає, розп'ятий сам на собі!

Еонами він бився лиш за те, щоб добути собі постать.

Епохи минали заки чоловік втоптав землю під оґами.

Життя на землі не влаштував ще й до нині!

Від непамятних часів чоловік зловісно бавиться бичами і кайданами. Світові чергуються війни за право бичів, що свищуть над людством і прагнуть скувати землю. Де шлях людини?

Як довго ще мотатись чоловікові в колісці сучасного розвитку?

Хіба не час ставати вже на нґги на весь зріст?

Чоловік має битись за велику розв'язку, за перемогу перемог, за організацію людини. Він тільки злудно лопотить скривавленим крилом...

На перевалах історії чоловік застряг в коловороті бичів і кайдан.

А на терезах ставання важиться його доля. Спіннений ритм світодіяння грозить пройти понад голову чоловіка, вперед.

Нова земля!

Відступ — епохами, еонами — назад?

Чи — ще трохи коліски...

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ.

ПРО СВІТ.

I.

1.

Чоловік усіх часів стоїть перед обличчям світа й це обличчя його долі.

Все, що поза ним самим, — йому чуже.

Світ, що мерехтить довкільно, — що це, звідки, навіщо, куди ?

Чоловік не сотворив світ. Печать світа — не людська печать.

Але в ході світодіяння постав чоловік.

Він прийшов, бо мусів прийти. Весь світ кричить за тим, хто має заповнити хоч тїнь Творця, з якого світ вийшов.

Прихід людини — невідкличність. В неї — свобода світа.

Тому світ стає перед чоловіком, як неодмінне завдання і смертельний докір.

З усіх площин, щілин і далечей, з усіх усюдів, світ зглядається на чоловіка, зазирає в очі, як небосажна тайна, одвічним питайником стукає до душі.

Світ зове і визиває, пророчий як доля, і ставить чоловіка під одвічний знак запити. Він глибиться довкільно, як безодня, втягає чоловіка в себе, ва-

житья в ньому й розкладає його, відчоловічує, пожирає.

Це одвічна дилема загибелі чоловіка і ставання людини.

Якщо має бути чоловік, щоб стала людина, він мусить приймати визов світа й відповідати йому.

Чоловік має заповнити світобезодні, втягнути їх у себе, пізнати й відтворити світ. Він хіба врже свою окраїну пізнання і в неї проживе.

Світопізнання це шлях ставання чоловіка.

В світоопануванні стає людина.

Людина, що б'ється за цілість, заповнить рами світа — собою.

Так чоловік відповідає світові, доки не стане відповідати за світ. Тоді він самий стане відповідю.

Бо світопізнання це виживання світочину Творця, світоопанування — вершинне в ньому ставання.

2.

Простір тчеться в безмеж.

Час згубить його і відродить.

Між ними — на хресті — чоловік.

Він — самий. Він тлядить на себе й він сам собі чужий.

Чоловік не знає ні себе, ні своєї колиски, ні дороги, ні могили своєї. Хто він? Як почався? Куди прямує? Де кінець?

Зненацька він пізнав себе чоловіком, — гуселниця, що замережилась куклою. Хто це закуквився чоловіком?

Але кукла своєчасно окрилиться. Стелиться пе-

ред чоловіком ще невідомий шлях? Крилатіший від чоловічого? Куди це й яким має стати чоловік?

Він знає одно — жаско горить в ньому свідомість чоловіка, нестерпно пече.

Він чує, як час безугавно грозить задушити, простір — розчавити, буття — розметати, на елементи розкласти.

Тоді чоловіка не стане!

І чоловік відривається від пламенного віч-на-віч сам із собою і вибухає зривом.

Чоловік чує, що мусить подолати незміренности, що наступають звідусіль, що сам він має стати незміренністю. Або — загине.

І зрив стає завітом!

На хресті часо-простору пломеніє чоловік, як світильник, маяк.

Він рушає в похід за собою, за людиною, за свободою.

Демоніям незміренностей чоловік протиставить себе самого.

Його завіт став патосом.

Цей патос, як всякий патос, безумство!

Однак, безумство — дорога всякого ставання. Там мудрість із поза меж розуму, відущість духа.

З цього патосу безумства бють, як з праджерела, всі чини і почини чоловіка.

На склоні світодіяння з нього встане людина.

Як довго ярітиме безумство перших й останніх питань — не довше бути чоловікові!

3.

Світ переливається в темах, що б'ються, як припливи і відпливи океану.

Чоловік шукає архитеми!

Він починає з місця, від природи. Її не оминати ні в чоловікові, ні поза ним.

Чоловік зануриться в світ і відкриє богів.

Його інтуїція творить міт.

Міт зірвався до божеподібного й вивів на роздоріжжя, камяніючи.

Чоловік побачив, що світ не архитема, що світ лиш відсвічує її печатті.

Чоловік нащупує за джерелами світа, за душею річей.

Звідусіль, з поза лаштунків світа, з праглибин, з його власної душі споглядає не природа, не світ, — в чие обличчя глядить душа?

Чоловік відкриває Бога. Божим подихом сам чоловік! Його душа спалахне вірою.

Всяка релігія це пожег душ.

На шляхах світопізнання, релігія — шлях найжиттедайніший!

Але душа потахне. Віру підважить розум. Релігія вихолоститься.

Чоловік, що обезкрилює душу, розвиває науку.

Наука це мудрість розуму. Вона родиться, як сумнів і зростає доказами.

Світопізнання починає, як міт, що змагає до релігії, яку ховає наука.

Міт знає долю, релігія — Бога, наука — природу.

Всяке доказування це покривання природи

розумом. Проте, несхопного розум не докаже, сві-
тотайни не вияснить. Що поза межами зміслів і ро-
зуму, не влізається ні в змісли, ні в розум.

Про нього знає празнання.

Розум, вдарившись до власних меж, уступить
перед інтуїцією. Інтуїція вичерпається і шлях далі
визначить душа. Душу, що приземлиться, сідлає
знову розум.

Циклі світопізнання це невсипущий коловорот
інтуїції, душі і розуму чоловіка.

Чоловік це безконечна фуга, що зглиблює тема-
тику світа в архитемах пізнання.

4.

Коловорот пізнання чергує міти, релігії й науки.
Інтуїція, душа, розум зростають чергуванням.

Інтуїція вагітна мітами, душа — релігіями, ро-
зум — науками.

Наука прагне опанувати природу, релігія — ду-
шу, міт — долю.

Нерідко інтуїція, вагітна празнанням, повяже
пізнання душі та розуму у філософії. Наука, релі-
гія й міт інтерпенетруються у філософії.

Міт освідомлює світодіяння. Релігія організує
чоловіка. Наука опановує природу. Філософія ін-
тегрує чоловіка і його пізнання.

В празнанні пічнеться чоловік. Віра оживотво-
рить його. Розум усебеподібнить світ.

Так міт пробудить волю до ставання й скамяніє.
Потім релігія вирізбить чоловіка й потахне.

Тоді наука очоловічить світомежі й розметається.

Вкінці філософія усуцільнить все пізнання й вкопить за поли нові облаки.

Світопізнання це невинна креація - атомізація - інтеграція чоловіка.

Де вершинний цикл?

5.

Чоловік — собі межа.

Його інтуїція вивершується чоловіковимірністю.

Його душа виживається чоловікоподібністю.

Його розум просвітлюється чоловікосхопністю.

Чоловік оркеструється на своїй власній клавіатурі. Однак, де є початок, де кінець людських меж?

Немає пізнання поза пізнанням чоловіка, нема світа поза світом пізнання!

Всяке пізнання — невсипущість. Це пролом поза власні пороги.

Світопізнання це відбій світа, що відчоловічує, і пробій вперед, що прямує до людини. Воно освідомлює світодіяння, очоловічує ставання, починає чоловіка.

Чоловік в поході до людини закроє виміри своєї людськості. Світодіяння змушене діятись почерез чоловіка. Потенціали невідомого починають бути. Людська клавіатура животвориться, ширшає, потужніє.

Світопізнання це міра людського ставання.

Архітектура всякого пізнання є антропоморфна.

II.

6.

Свідомість проходить життям.

Життя під знаком часу проїзджается матерією.

Матерія, що в просторі, постає з буття.

Свідомість це поміст світодіяння. Коли вона спалахне, на її екрані майорить весь хорівід цього світа.

Проходять — буття, простір, час і життя.

Вони проходять невивідні із себе, проходять попліч і напроти себе, до нічого іншого незводні цілоти, і н т е г р а л и .

З них; з їх зіставлення-схрещення-протиставлення виводиться вся непереліченість існування, тече могутньою рікою світ.

Звідкіля вони? Навіщо? Куди прямують?

Свідомість їх обєднує. З якою ціллю?

Один шлях петлює, назадничить. Це дорога одвічного повороту.

Другий — простий, вперед — шлях до визволення.

7

Щонебудь, в світі, — Є.

Дерево. Згорить воно — Є вуголь. Згорить вуголь — Є газ. Згорить газ — Є атоми. Розбеш атом — Є енергія. Вжй енергію — Є дія. Дія дає нову енергію. Енергія — нові атоми чи нове вязання. Щонебудь знову — Є.

Є — це непропащість. Нема так, щоб стало «ні-що». Буття є незнищиме.

Не стало дерева! Воно ввійшло в дію буття. Дерево — частинка світа. Щонебудь є пропаще. Світ — знищимий. Він лиш вислід дії, через дію постає.

Дія це важило світа. Світ постає в дії буття. Це дія, що відбулася, чин, що стався.

Буття, діючись, творить світ. В основі світа є дія, чин.

Світ, продіявшись, вертає назад в буття, що в нових видах знову світодіє.

Світ є повторний і відмінний в межах буття. Буття само — незавертальне й невідмінне.

Буття, що є кузнею світа, це незнищимий патос діяння і тільки. Воно — немислиме страдальне.

Буття не є само із себе, воно не є буттям в собі. Буття, що не є само із себе, не може бути джерелом. Воно мусить само поставати.

Буття — Є. В тому «Є» чути патос долі. Всяка доля виводиться й кінчається в «Я». Від якого субекту, кудюю, мчиться в патосі буття?

Буття не може не бути. Воно — Є, бо мусить бути. Що його змушує бути? Хто діє буття?

8.

Буття, що не є із себе, мусить бути поза собою. Те, що не постає само із себе, мусить бути зміщене. Буття є в просторі.

Простір це протилежність, антитема буття. Буття — внутрішність, простір — зовнішність, буття — дія, простір — поємність, в якій дія діється.

Поємність це протидійність. Простір стелиться, він пасивний.

Поємність пасивізму не знає меж. Челюсти простору німіють в протидійності статички. Яка є геометрія поємності?

Коли буття — тематика дії, простір це анти-тематика поємності, антибуття, небуття. Він ви-просторує буття, зводить до поємності, збуває.

Буття — патос чисел і форм. Воно прагне заповнити, оформити простір. Буття числодіє, формотворить.

Простір відчислює, деформує. Його пасивізм веде до обезчислення, обезформлення світа, продіяння буття, спорожніння.

Який є простір? Евклідичний? Гіперболічний? Сферичний?

Питання форми простору це протиріччя в собі. Всі намагання оформити антиформемність простору — рівний, круглий чи кривий він? — свідчать про недопізнання його істотності.

Простір є без форми. Це принцип протиформності, безформемність в істоті, антиформа в собі.

Простір стає всюди там, де буття, з якого б'є світ, що його рівняє простір.

Спочиваючи захований сам в собі, він не існує. Щойно буття, що діється, опрsmінює його, уістотнює, викриває й означає.

Антитематика буття і простору — взаємовиключна. Буття в патосі діяння мечеться зачинити простір, що безслідно збуває його.

В скрайностях їх антагонізмів відгравається нерозв'язна драма. Спотужніє буття — простір мусить маліти. Звеличиться простір — мусить про-

дінутись буття. Однак, буття не зачинить простір, який не продіє буття. Де регулятор їх анти-тематики?

Простір, як антитема буття, мусить мати спільне з буттям джерело.

Чи поємність простору — ледь відсвіт просторіні Безмежного Субекту?

9

Буття і простір пронизуються й остаються собою. Вони не входять в суміш. Вони не зміщуються в ніщо третє.

Щось трете встряває. Новий чинник приходить самобутньо. Його істотність — межисвіття.

Він проходить буття і простір й не міняє їх сутті. Він їх взаємно віддалює й не рухає з місця. Що є час?

Коли простір це поємність діяння, час — поємність ритму, дихання.

Простір це квант геометричний, буття — квант арифметичний, час — квант руху. Ритм рухає світ.

Простір — тягнеться, буття — діє, час — дише. Його сутність невідмінна, рух — незворотний. Він цілість в собі, інтеграл.

Буття і простір стоять безпосередно в часі. Ритм часу впорядковує їх антитематику.

Буття виповнить, зачинить простір, але ритм, що пронизує безмежність, стане на перепоні. Він схвилює простір, що віддалиться в часі.

Простір збуде, поглине буття, однак ритм що пронизує його патос, не оставить часу. Він схроно-

логізує дію буття, яке діючи ритмічно, стає неподольне.

Взаємовиключність буття і простору ритмізується в часі.

В ритмі час єднає протидійну поємність простору й діяльний патос буття коштом себе самого. Невтралізування антитематики з'уживає.

Ритм часу пронизує світ. Ритм і дихання проходять не мимо, тільки кріз щонебудь. Пронизуючи щонебудь, час унааявнюється, коли увластивиться його числом. Час, хоч остається собою, стає водночас часом чоґонебудь. Безпосередньо він невимірний.

Час світа є поворотний в межах ритму його джерела, що незворотний.

Його обличчя — безмірний мінливий світограй обличч дочасних, райдужних, життєжадібних. Вони кружляють в коловоротах світа і в ритмі джерела проминають.

Час, що з'уживає, мусить сам з'уживатись. В міру з'уживання ритм часу прискішується. Час це ритм руху й поспіх ритму. Ця невимірність надробляє своє власне загибання.

Час, що з'уживається, не міг постати сам із себе.

Маячать в ритмі часу луни величавого мерехтіння Вічної Свідомості?

10.

Буття і простір є без прямувань.

Час прямує і спрямовує.

Основність, що теж має напрям, мусить поставати враз із часом. В антитемі до часу стає життя.

Немає нічого дивнішого від життя!

Що є життя? Що є на ділі процес перетворювання неорганічного в органічне, вугля, кисня і водня в глюкозу й кисень? Хіба атоми, що творять колоїдальні вуглеві компоненти життя, впорядковуються випадково, механічно?

Ні, це принцип життя, що діє й надає їм постать, експлуатуючи місцеві фізикальні дані!

Бо життя — не складність речовин, не жива матерія. Життя є в матерії, як будівничий серед матеріалу.

Це не прогрес матерії, інак вся матерія жилаб.

Це теж не випадок буття. Суть випадку не вміщається в дії буття, де все що є, постає із кінченности.

Й це вже зовсім не надзвичайність одноразовости. Життя несе з собою неминучість себе самого. Воно — універсальне і тривале. Ця надзвичайність — так закономірна, як буття, простір і час.

Життя це самоістотність, собіцільність, яку не виджерелиш з решти світа, інтеграл.

В основі, життя мусіло поставати враз із часом, що стинав його з місця. Однак воно завжди встигало здвоюватись. Воно пішло навперейми часові в рух ставання. †

Бо пульс життя і ритм часу йдуть з одного джерела. Але рух, що їм спільний, порізнив їх.

Еонами воно лиш двоїться і спалюється. Воно, як і час, надробляє своє власне загибання.

Життя прагне вічності, що скощує його.

Воно входить само в себе, щоб стати на ноги, й родовитись.

Воно вдирається в буття, щоб добути основи й типізується.

Воно засіває простір, щоб закинути якір і диференціюється.

Буття мінералізує його. Однак життя входить в його невсипуще діяння і все знову відроджується.

Простір губить його. Але життя перехоплює його невлотиме простягання й виповнює простір.

Вічно в боротьбі, завжди з ножами на горлі, воно всюди гороїжитья й творить більше, могутніше, досконаліше життя. Однак воно не собою живе!

Деб воно не було, життя рухається магічним знанням своїх ставальних потреб. Проте воно не для себе живе!

Як неухильно відсвічує воно глибоку правду самого себе!

Воно завжди і всюди палає еросом нестримного ставання. Чи ерос — сутність життя?

Життя — вибух в началі, похід на шляху. Там ще не один скривається в ньому вибух, якщо похід не допише на шляху!

Немає нічого дивнішого над смертельне безсмертя життя!

Ш.

11.

Всяке світопізнання кінчає в архитемі.

Залізо — тематика металів. Метали увязуються

в мінералах. Мінерал — тематика змішування в природі елементів. Елемент — тематика молекулярного вязання. Молекул — тематика атомів. Атом — тематика енергії. Енергія — тематика діяння. Дія тематика буття. Буття — тематика чого? Буття в ніякій іншій темі не джерелиться. Буття — тема первинна, інтеграл.

Однак, буття хоч є, не само із себе є. В його основах мусить бути джерело, з якого плине тема буття — а р х и т е м а .

Буття саме не вичерпує світ. Архитематика світопізнання є множна.

Кріз всі культури чоловіка просвічують три архитеми. Це архитема с у б е к т у, архитема с в і д о м о с т і й архитема с в о б о д и .

Всяке світопізнання є архитематичне. Чоловік не знає абсолютного пізнання. Однак, він прямує до абсолюту всіми шляхами пізнання.

Чоловік знає про абсолют празнанням життя. Він прямує до нього шляхами архитем. Архитематичне пізнання веде до абсолюту.

Всяке світопізнання розпутує антитематику його колобігів. Архитематика світопізнання невсипуцо чергується в колі інтуїції, душі й розуму.

Так архитематичне пізнання будує чоловіка, зацеплюючи йому субстанцію архитем.

Чоловік зростає в архитемах, доки архитеми не вростять в чоловіка.

Антропоморфізм людського пізнання кінчає в абсолюті.

Світ довкола мерехтить у вічних поворотах, живий, як дихання. Неясні сили метають чоловіком на всі сторони. Які боги отак богують? Хто сотворив світ? Хто — богів?

Всім і вся радить доля. Вона вагітна завданнями — хто їх концепує? — й накидається богам. Боги коряться безпощадній долі, а завдання скидають на чоловіка. Чоловік не має вибору — чин його рятунок. В чинах чоловіка пробуває світ.

Рація долі — невблаганна. Чоловік мусить свої завдання сповнити. Хто їх не сповнить — загине й рід його безславно пропаде. Коли боги не сповнять долі — їх зваляють нові боги й запроторять в хаос. Коли доля не визначить світошлях — світ відсвітить й все загине. Як перемогти долю?

Світом проходить чоловік. Дорогу чоловіка визначають боги. Шлях богів призначає доля. Хтось десь означає й дольність долі!

Міт ставить чоловіка в обличчя богів і визволяє його «я». Субекти людей віднаходяться в субектах богів і розвінчують їх долею. Доля — нестерпна вага й чоловік разом з богами погрожує їй хаосом. Там, в нечуваній далечі, — чи не власної душі? — він відчуває сутність одного найстаршого бога богів, що тримається в сутінках безчасся й позасвіття.

Міт веде до освідомлення архитеми субекту, що не знає меж.

Міт скамяніє. Архитема зміниться. Але чоловік проросте субектом архитеми.

13.

Релігія пов'язує явища світа знутри.

Чоловік стоїть перед Богом. Між ними — світ. Бог це правда — єдина, свята, всемогуча. Світ це Божий твір.

Чоловік має жити Божим законом. Бог вдунув йому на свій образ і подобіє душу. Чоловік — його дитина. Життя чоловіка це покута за гріх. Чоловік згрішив і втратив рай. Разом з ним упав весь світ. Чоловік має до вибору — добро чи зло. Добро це служба Богові. Все решта — зло. Воно — могутнє. Чоловік має поборювати зло. Хто його поборює — спасен. Він матиме життя вічне. Хто добро поборює — пропав. Той матиме кару вічну. Нещастя градом спадають на чоловіка. Це кари, покути або проби. Чоловік має вірити в Бога, молитись і чинити добро.

Колись прийде Останній День і буде Суд. Тоді воскресне з мертвих все, що жило. Праведники стануть праворуч — вони увійдуть в рай. Грішників поставлять ліворуч — вони попадуть до пекла. Світ знову стане раєм.

Релігія веде до пізнання архитеми свідомості. Свідомість беться за правду, справедливість, етос, що є вічні.

Релігія знаходить більш чим архитему. Вона знає про троедність абсолюту.

Релігія вихолоститься. Бога заперечать. Чоловік помандрує далі. Але «я» чоловіка увагітнілось свідомістю архитеми.

14.

Наука вивчає світ, прямуючи іззовні до нутра.

Пізнання — недоказне. Дух — невиявний. Віра свідовідчує і зводить. Змисли — обмежені й

злудні. Тільки розум викриває дійсність. Тайна світа це число, що точне, зважне чи вимірне. Що числим, зважне і вимірне — те є. Чого ні зважити, ні зміряти, треба зважним чи вимірним зробити. (Яка є мірка взагалі невимірного?!) Те, що є — є доказне. Недоказне лиш те, чого нема. (Чи невимірність, що без числа і недоказна, — є?!) Число — образ дійсного. Що досвідом нествержене — гіпотеза. Світ відкрита книга чисел. Її читає, хто розуміє мову чисел. Світ колючо переляти в числа. Що в число не вкладеться, встановиться наглядністю. Наглядності підбудовують змісли під контролею розуму. Що зміслам недоступне, встановляють вивідности розуму — логіка. Факти зміслів і факти логіки є доказні в розумі. Світ, як дійсність, є розумний. Розумне мусить навідворот бути дійсне. Наука це світ чисел, фактів і доказів розуму. Розум сам себе доказує мисленням. Чоловік — не іграшка долі, не раб Божий, а гомо сапієнс. Він розвивається шляхом доказових пізнань. Розум невтомно вдосконалює способовість доказування. Доказ мусить бути повторний, повторність доказує.

Розум вгризається в світ, дробить, розкладає його, розбирає на колісцятка, як годинник. Коли і як постав годинник світа? Все і вся в ньому говорить про майстра. Але майстра не слідно нігде. Він науково недоказний! Однак годинник ходить й одбиває еони. Хто його накрутив? Абсолютний розум? Яка є істотність часу? Що є простір? Чи він безмежний, обмежений, круглий, рівний чи кривий? Що є атом? Як відходить колобіг енергій? Що є життя?

Розум хватається за світ, а той протікає кріз його пальці в безмежність і вічність, в ніщо. Він ви-

значує його явища й безрадний перед їх сутністю. Розум все опише та сутті не вияснить. Квантитативна наука сучасності не в стані охопити квалігативності явищ. Вона розкладає світ й ніяк не розложить, знова складає на всі лади й ніяк не зложить. Вона виводить наглядності, що їх сама не визнає. Явища стають перед нею, що не вміщаються в рамках науковости. Вона їх промовчує. Що розум не розуміє — ігнорує. Його математичні пізнання не покривають ні цілевости, ні органіки світоявища. Сучасні форми його пізнання вивершилися в релятивізмі, що самий є релятивністю розуму. Так він звиває феноменологію світа до своїх власних меж і, діпнявши іраціонального, починає звивати сам себе.

Розум немов гігант, що поширює грані світа, лупаючи невідоме. Він падає, вражений тайною влізано — незнаного світа. Так, живцем похований та невмірущий, він лежатиме віками. По ньому пройдуть циклі філософій, мітів та нових релігій. Вкінці настає знов його час. Він зривається відроджений, поглиблений, опроміннений і страшенними ударами лупає далі перевали невідомого.

Наука це бунт розуму проти духа. Розум змагає до самоцільности й проєктується на світ, що більший за нього. Світ вийшов з духа й прямує до нього назад. Розум — вузька брама! Світ розвалить її й шумітиме далі в віках. Де ворота, що він в них влізеться?

Розум змагає до мети, що про неї знає дух. Він прагне свободи, а вона для нього неосяжна. Щойно дух в стані вивершити змагання розуму! Дух змагає до пізнання архитеми свободи, що веде до володіння світом.

Розум збунтується й померкне. В пожарах нових релігій поблідне дух. Свобода стане мітом. Але «я» чоловіка виструнчиться за найвищим — за свободою!

IV.

15.

«Я» — це спільна основа міту, релігії й науки.

Ні інтуїція, ні душа, ні розум не ставлять «я» під знак запиту. «Я» — не гіпотеза. «Я» — безспірна безпосередність, дійсність, доказна через себе саму, єдиність, що незмінна, що є.

«Я» — пориває прагнення до дії, душу до горіння, розум до мислення. «Я» — діє, вірить, мислить.

Інтуїція, душа, розум це форми вияву «я», що його стверджують. Інтуїція знає його творчим, душа — правдивим, розум — мудрим, дух — свободним. Яке є «я»?

Доосередня та відосередня безугавність водночас є «я»! Його столичність зводить світ до куліс, до периферії, до провінції. Голий факт існування «я» заставляє світ гравітувати кругом нього. Здається, колиб «я» стало на весь зріст і зарядило світові — «Звийся в мині!» — світ слухняно звинувсяб в нечужаності «я»!

Його вимірність — невимірна, потенціали — безконечні. Яка є сутність «я»?

Коли «я» мислить себе ядром світа, не світ його творцем. Немислиме є «я» чоловіка, як розвій не-«я»,

світа! «Я» — це первинність, правда найстарша. Не-«я», світ, це похідність, правда наймолодша. Джерело не плине з ріки!

Що могло ввести життя в процес ставання? Тільки вибух в началі, з'удари в походах й мета на верхах!

Ставання це вислід, не первочин. Отже, «я» є старше за всяке ставання!

Сам розум — лиш надбання, а не джерело. Не розум сотворив «я», тільки «я» чоловіка придбало розум!

«Я» — є і бється в серці світа, чуже йому, таємниче й загрозливе, палаючий меч над ним. Його сграшенна дійсність просочується до праджерел.

Чоловік є чоловіком, бо є в ньому «я». Немислимий є чоловік сам із себе. Не чоловік сотворив «я» тільки «я» — чоловіка. «Я» — черпається в праджерелі. Коли чоловік може мислити «я», праджерельне «Я» мусіло мислити чоловіка. «Я» чоловіка продовжує «Я» праджерела. Праджерельне «Я», що створило себе подібність, мусіло ввійти в неї в розмірах чоловіка.

Як мігби чоловік чутись «я», колиб за лаштунками світа не було прасубекту? Коли чоловік в стані мислити «я», він мусить черпатися в архитемі субекту. «Я» чоловіка мислиме тільки як відсвіт абсолютного «Я». Субект чоловіка може бути, бо є субект абсолюту.

«Я» було од віку. Воно — незнищиме й безкопечне, як прасубект, з кого воно йде.

«Я» чоловіка встановляє архитему субекту, «Я» — абсолютне.

16.

Коли «я» в стані мислити світ, в основах світа мусить джерелитись «Я».

Наявність світа в світлі «я» засвідчує суб'єкт абсолюту.

Світ — лиш посередній вислів праджерельного «Я», ставальний твір архитеми суб'єкту.

Світ і «я» б'ють рівночасно з абсолютного «Я». Це можливе тоді, коли архитема суб'єкту може вийти зі стану абсолютного буття.

Коли абсолютний суб'єкт знаходиться завжди в стані абсолютного буття, «я» і світ — неможливі.

Однак, світ визначається в «я», що визначає само себе. Безмежний суб'єкт мусів вийти зі стану абсолютного буття!

Вихід абсолютного суб'єкту із себе самого це процес світородження.

Світотворчість це перехід абсолютного буття із звичайного стану в собі в надзвичайний процес буття ставального поза собою.

Суб'єкт зрікається стану внутрішньої рівноваги, здає одність і цілість, — сили гармонійної архитеми відв'язуються від себе взаємно, — він р о з щ і п л ю е т ь с я .

Розщіплення веде до неувяжних напружень й антитематичних з'ударень.

Архитема тематизується.

17.

Вихід архитеми суб'єкту з абсолютного буття це

ставання архитематичного «Я» проти себе самого.

Двоподіл на «я» й анти-«я» це тематика всякого начала.

Архитематична цілість одності переходить у взаємозалежність антитематичної многости. Дезінтеграція архитеми веде до тематичного ставання світа.

Архисубект прикметникується по лінії тематизування.

«Я» й «анти-Я» набирають субстанціяльності буття й анти-субстанціяльності простору.

Бо всяке уприкметнення змагає до уістотнення та дієвизволення.

Так архитема тематизується по лінії антитематичного начала.

Інтеграли субекту постають антитематично і навіть спосіб їх постання — антитематичний. Буття, що є патосом діяння, — вибухає. Простір, як протидійність, — вилонюється.

Це розщиплення істотне, квалітативне. Воно переводить архитематичні форми буття — в тематичні, буття в собі — в буття поза собою, архитему — в інтеграли.

В ході ставальностей світа архитематичне «Я» розщиплюється теж сповидно, квантитативно. Це постає його себеподібність, «я» — чоловіка.

Сам в собі архитематичний субект — безконечний. Від праначала до пракінця розщиплювання архитеми ритмізується в безконечність.

Коли абсолютний субект міняє свої форми буття, діється світ.

РОЗДІЯ ДРУГИЙ.

ПРО ПРИРОДУ.

I.

18.

Інтуїція знає матерію сповидністю.

Душа бачить в неї Божу творчість.

Розум відкриє матерію й стане перед її загадкою, як вкопаний.

Що є атом? Що — електрон? Мініатура соняшної системи? Криштал енергії? Хвиля пробабільності? Незнищима первинність існування? Звідкіля він? Як постав? Чи він відтворний?

Розум відтворює побудову матерії, як складність атомів, а там — нуклеонів, електронів, позитронів, тощо.

Атом, розбившись, визволяє енергію. Енергія не має матерії. Атом — пограння матерії, складність, змінність. Матерія це ставальність і відмінність, вислід дії буття. На гранях себе самих — корпускул матерії перемінюється в енергію, хвиля енергії — в корпускул. Атом, електрон — вислід, не джерело.

Техніка енергізації матерії й матеріялізації енергії — похідні питання доби.

Матерія, атом, електрон — це відмінні форми

енергії, що з динамічного стану переходить в статику.

Енергія кристалізується у формах матерії.

19.

Енергія є динамічна, матерія — статична.

В статисти матерії криється можливість динаміки через розщиплення.

В динаміці енергії мусить бути спроможність матеріального оформлення через схематику

Матерія — не сутність, це форма. Енергія, що творить матерію, увязується в схему, що надає форму. Енергія це динаміка схематизування.

Чим складніша схема, тим хиткіша форма, тим склонніша матерія до бунту проти увязання даною схемою.

Закон динаміки відмінює роди енергії, закон схематики — форми матерії.

Матерія знаходиться в безугавному русі відмінкування кількісного — різноманітність елементів, чи якісного — повороту назад в енергію.

Снага, хемізм, потенціал — це присущість матерії, що є станом енергії.

20.

Енергія є дієзмінна, стан тривання це матерія.

Як різні є форми матерії, так відмінні — роди енергії.

В основі всіх форм матерії є одна найелементарніша форма, одна найзвичайніша відміна; **п р а - м а т е р і я**, з якої, як з матеріалу, постає вся розпряжна елементів.

Подібно всі роди енергії мусять мати в основі один найелементарніший рід енергії, **п р а - е н е р г і і**, з якої постають всі інші роди енергій.

В природі матерія знаходиться в безупинному русі від праматерії в різnorodність і складність елементів, що склонні до повороту назад в звичайність, в праматерію.

В енергетичному світі енергія мусить теж невинно переливатись в різnorodних потенціалах динаміки, від праенергії в різноманітність енергій, що здатні до повороту назад в праенергію, хоч склонніші схематизуватись в матерію.

Рух праенергія - енергія - матерія - енергія - праенергія — неодмінний колобіг буття.

Праенергія, як відмінність, не може бути сама із себе. Вона промчить себе саму, розпряжну всіх знаних і незнаних сил, вона пройде всю гаму елементів та їх можливостей — й вона на грані всіх спроможностей. Праенергія мусить поставати з іншого, основнішого джерела.

В основі квантитативного буття енергетичного світа мусить бути буття квалітативне, буття, як сутність і прообраз.

Сутність буття це **п а т о с** Патос неодмінно пронизує всі його прояви, витвори і форми. Патос ще найкраще означає характер буття.

З патосу буття встають і діють сили світа і в ньому знову тонуть.

21.

Розум відтворює тайну матерії в палітрі кольорів своїх пізнавальних понять.

Однак, матерія, атом, енергія це складности, образи і кольори, — не дійсність.

В основі, світ, що є цілістю, не може бути складний.

Дійсність мусить бути нескладна, однопливна, повнотна, суцільна.

Складність — в категоріяльному мисленні сучасного розуму.

Розум стоїть в часі. Він мислить хронологічно. Пізнання розуму визволяються квантами. Вони завжди — функціональні, обмежені, складні.

Розум відтворює.

Відтворність розуму категоріялізує. Сучасному мисленні чужа є одність, повнота, суцільність. Відтворне мислення творить матерію, енергію, тощо. Це допоміжности емпірики, що є основою розуму.

Емпірика неспроможна збагнути якість і сутність. Вона встановлюється кількістю, що не зміряє якості. Синтеза категоріялів розуму встановляє світ чоловіка, світ сучасного розуму, — не сутність світа.

Розум зі своїм науковим стилем не в стані пізнати світ. Науковий догматизм веде до пізнання людського розуму, а не дійсности.

Пізнавальні поняття розуму не є інтегральні. Вони — уривки, фрагменти, мозаїка.

Розум вивчає світоявища і з похідних категорій пізнання відтворює світ. Похідне пізнання ро-

зложить світ на символи його діяння, однак не віддасть його унапрявленої одности, антитематичної повноти й повсякчасної суцільности.

Похідне пізнання — однораменне, логічне.

Дійсність — стораменна, інтегральна.

Однак, процес світопізнання унапрявляє ставання розуму. Дух беться за опанування світа шляхом категоріяльних пізнань розуму, що усуцільнюються в дусі.

Розум змагає до інтегрального пізнання, що його осягне дух.

22.

Невгомонно, в безконечність, розціплюється архитема субекту.

Буття наснажується безмірним потенціалом.

З нього ритмічно, хвилями, бе праенергія.

Вона промчить всі можливі та конечні відміни енергетичних форм.

Антитематика буття і простору зачинить похідно в матерію енергії буття.

В матерії встановиться нова проміжність, в якій буття і простір зрівноважаться в часі.

Так на гранях буття і простору стає світ, що вирує, як хаос.

Але звільна, закон схематики укладе його в природу, що увяже матерію у форму, ритм і рух.

Чи закон динаміки розпутає праенергію з увязання в природі й поверне назад у буття?

23.

Буття є вагітне природою, що на гранях патосу й поємности, стає конечністю.

(Буття під знаком часу тематизується в анти-тематиці простору).

Природа це лад силовости, пропорції і ритму.

Це сила, що стабілізується в полярності, тіло, що консолідується в гравітації, форма, що утримується в русі, ритм що рівномірниться в повторенні, одноразовість, що починає періодичність.

Природа це рівновага антагонізмів світа.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ.

ПРО ЖИТТЯ.

I.

24.

Інтуїція знає свідомість праджерельністю. Душа чує її богорідність. Дух субстанціялізує її. Тільки розум ще микитить...

Міт знає «повинність», релігія — «мораль», дух — «етику», навіть розум — «правдивість».

Основою всякої повинности, моралі, правдивости й етики є свідомість. Вона походівість чоловіка і його неухильність.

Категоріяли свідомості є для «я» несвійські. чужородні, антитематичні. «Я» прагне не повинности, моралі правдивости чи етики, а себесамості.

«Я» само себе не зречеться. Щойно свідомість скермує його на шлях повинности, моралі, правдивости чи етики.

Свідомість стає перед «я», як вимога вічного ставання.

Коли «я» це сутність буття, свідомість — сутність вдосконалення.

«Я», що самостверджується, — є.

Свідомість, як змагання до найвищого, — настає.

Свідомість це шлях вдосконалення «я». Ставання свідомості не знає меж.

«Я», що мислить лиш себе самого, петлює на місці й демонізується. Коли «я» обирає повинність, мораль, правдивість чи етику — чоловік прямує до людини.

Свідомість чоловіка — нецьогосвітність. Її природа, як відсвіт свідомості архитеми.

«Я» стає свідомим, бо тематизується архитема свідомості.

Людський розвиток стверджує архитему свідомості. Всі культури чоловіка, що за райдужний шлях його зростаючої свідомості!

Свідомість чоловіка це відсвіт свідомості праджерела, бліде зарево свідомості абсолюту.

25.

Коли свідомість може постати в житті, життя мусить поставати з архитеми свідомості.

Наявність свідомості, як життєвої ставальности, засвідчує архитему свідомості.

Життя, як твориво архи-свідомості, лиш упідставнює ставання свідомості.

Однак, постання життя з'умовляє жертву його джерела.

Архитема свідомості, що виводить процес життеродження, мусить здавати свою самобутність.

Вона відходить від звичайного стану архитематичної свідомості в надзвичайний процес життя тематичного в часі.

Архисвідомість розосібнюється в антитемах, одність стає многістю, цілість розщиплюється в своєвласних інтегралах.

Архитема свідомості тематизується.

26.

Архитема, що виходить зі стану абсолютної свідомості, мусить стати проти себе самої.

Самозречення тематизується по лінії антитематичного двоподілу.

Архисвідомість розщиплюється в несвідомість і свідомість, встановлюючи між ними нечувану розпряжну антитематичного напруження.

Несвідомість і свідомість воплочуються в інтеграли.

Розщиплення архитеми вилокне субстанціальність життя й антисубстанціальність часу.

Ритм розщиплювання встановляє незворотний рух часу.

Антагонізм посталих інтегралів надщерблює свідомість, замикаючи її в півсвідомості.

Щойно чоловік визволить підсвідоме життя в свідомості й, відновивши всю розпряжну антитематичного начала, змагатиме до надсвідомості.

Коли архитема свідомості розщиплюється, час встановлюється, як ритм руху, якому навперейми пульсує життя.

II.

27.

Що є життя?

Всеспермізм? Складність речовин? Прогрес матерії? Припадок буття? Вібраційна проблема геометрії на арифметичному тлі? Потенціал соняшної енергії? Містерія віддишу?

Це питання — найблищі. Моя відповідь — найдальша.

Життя це субстанціальність, в яку розціплюється архитема свідомості.

Органічна матерія має або не має життя — життям вона не є. Життя користується енерго-матерією, як фізикальними даними буття. Воно не дається звести до елементів матерії чи родів енергії та їх функціоналізму.

Це не є своєрідний стан матерії, ні надзвичайний рід енергії, ні їх співгра. Життя це інший категоріал феноменології, відмінність суті, окремішність в собі.

Це не складність, а первинність, не надзвичайний випадок неорганічного буття, а вартість, закінчена в собі, рівна буттю.

Життя — елементарність, неподільна, нерозложна і нескладна.

Там, де буття свої спроможности кінчає, щойно починає життя.

Життя це динаміка сутности, що перемагає зовнішню самозаклученість буття та його форм.

Буття знає патос, життя — ціль. Енерго-матерія відмінюється, життя — вдосконалюється. Енергія знає гру, життя — дорогу. Матерія прибирає фому, життя — постать.

Там, де буття стає на межах самого себе, закладає в собі, неспроможне, невивідне, — ступає життя. Воно вивершує буття, що визволяється в житті.

Життя уприкметнюється цілеспрямованістю свого джерела. Воно змагає до вартости, що світовимірна.

Його невсипуща ставальність наче сходи, що з'умовляючи одна одну пнуться у вічність. В перспективні ставання кожна східка це вартість своєвласного й універсального порядку водночас, в якій бється живчик її еросу.

Суть життя це ерос вартости.

28.

Непереліченість життєвих форм є тематично повязана в цілеспрямованості процесу ставання. Життя — многоформне і в своєму прямуванні — суцільне.

Буття впливає на життя в розмірах матеріялу, яким воно користується. В основі, життя мусить бути спроможне користатися всяким матеріялом.

Життя перемагає умовини буття наподоблюючи їх або ставляючи їм чоло. Невгомонне діяння фізичального світа встановляє многородність умовин життя, що впливає на відмінкування його форм.

Життя крокує завжди в парі з циклічними ру-

хами буття, перетематизовується в його видозмінах, але як явище не гине ніколи. Воно в стані відвизуватись від даних ставальностей і змагатись за нові форми ставання та знаходити їх. Життя це неодмінна, вища октава буття.

Ставання життя відходить по торах його цілеспрямованості. Праджерело ще відсвічує в ньому підсвідомістю, що змагає до свідомості.

Однак, підсвідомість унааявнює свідомість лишень як ворота надсвідомості. Підсвідомість-свідомість-надсвідомість це магістралія життя.

Ширина цього шляху — невимірна. Там — чи не весь життерозмах еросу вартості!

Всяка вартість змагає до себездійснення. Надсвідомість, як вартість зенітна, прагне визволення.

Життя простує кріз безмір'я — до свободи.

29.

Вартість не знає меж ставання. Ставальність вартості є безконечна, як безгранична — ставальність життя.

В боротьбі за вартість життєставання тематизується.

Тематизування життя веде до т и п і з а ц і ї. Ерос вартості моделює кванти і згустки життя, як типи постатей.

Тематизування це безчисленість одночасности. Типи мусять поставати в многоті й різнородності.

Всякий тип рухається потенціалами свого образу, що скривається в ньому. Він здійснюється в умовах, що сприяють його визволенні.

Многотна поява типа забезпечує шляхи його ставання. Одинцеві не під міру пройти їх самотою.

В многотності типа цементується спільнота.

В спільноті одинець може успішніше змагатися за оптимальний образ типа. Спільнота беться за безперобійність многотности шляхом організації умовин одинця. Зате одинець, як біо-твір спільноти, забезпечує ставання типа і його тривкість.

В спільноті — безсмертний одинець, в одинці — тип.

Типи, що поставши в многоті, не з'уміють сцементувати ніякої спільноти, — відтемагизовуються.

В типологічних октавах життя унааявнюються к в а н т и е р о с у в а р т о с т и.

30.

Всяка тематика веде до антитематики. Анти-тематика діференціює.

Тематика квантування типа встановляє анти-тематику діфузії кванту, д і ф е р е н ц і я ц і і т и п а. Життя ритмізується протилежностями.

Доземий рух ставання підбудовується неозорістю поземого відмінкування.

Буття і простір, що входять в життя, втягають його в ритми своїх закономірностей.

Всякий тип змушений до діференціяції на без-конечну мерехтливність відмін в лоні типа.

Типологічна діференціяція це арсенал і поготівля життя.

Типи рухають життя вперед, діференціяція ти-

пів забезпечує його безперервність. Життя всеплощинно підбудовує тягучість свого цілепрямування.

Велитній постріл життя є нечувано цільний і впевнений!

III.

31.

Всі форми життя є внутрішньо пов'язані в ставанні.

Життя змагає до собізнаної мети, в тіни якої всі його постаті — від найпростіших до найскладніших — це конечности.

Однак, всі вони визначають життя, як неподільність, органічність й одноцільність ставання.

Остання постать включає першу, первинна предбачує останню.

На шляху ставання все життя є братерство й собісамість.

32.

Буття і простір входять в життя й визначають зовнішні умовини його ставання.

В бутті процесується квантування життя, в просторі — його дифузія.

Антитематика буття і простору відділює в сфері життя.

Його постаті й форми антагонізуються.

Ставання до мети повільніше в боротьбі всіх проти вся за собівкраяння буття і простору в часі, за відношення до них життя.

На шляху своєї диференціації все життя є ворожнеча.

Спільне минуле й майбутнє розсікає сучасність, що розеднує.

33.

Умовини життєпостання мусять бути безмірно ширші, аніж їх нині досвідчує чоловік.

Відмінювання можливостей життя мусить безумовно йти в парі з вар'яційним потенціалом буття.

Однак, життя без сумніву не є обмежене до землі або туземних життєвих умовин. Землевиключність життя повторює казку про світоцентральність землі!

Туземна фльота і фавна — не монополія землі. Вони лиш прообраз всієї неуявної снаги життя!

Октава туземного життя (свідчить тільки про незглибимість його потенціалів, нічого більше!

Життя це своєсутність, універсальна, як простір, буття і час.

Своємірне постання інтегралів архисубекту визначає закономірне постання інтегралів архисвідомості.

Всюди там, де під крилом часу буття у просторі добеться до природи, мусить постати життя.

34.

Життя піниться в океані буття й артерії його світожилности шумлять жагою всезаливаючих повеней. Дерзость, туга і тріумф водночас!

Життя, як непропащий корабель, що ніколи не тоне. На маштах свідомості майорить його прапор. Це свобода.

Чоловік залягає залогою й гребе веслами підсвідомості й напинає вітрила свідомості й вирощує крила надсвідомості.

Майстер довірився власнотворові в поході кріз незмірности простору, буття і часу.

Бо життя — неоддільність підсвідомості, шлях зтяжного ставання свідомості, світодйне важило надсвідомості.

Коли чоловік стане людиною, можливости життя вичерпаються.

В його безмірнім льоті — від архисвідомості до архисвободи, — завершиться містерія богоставання.

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ.

ПРО ЛЮДИНУ.

I.

35.

Простір стелиться, як визов безодні.

Життя не має вибору! Воно мусить перемагати або гинути...

Воно перемагає, воздвигаючи свій власний простір, внутрішній дивний простір свідомості. Життя визволяється в свідомості.

Буття, що є тематикою динаміки, чавить його назовні. Життя протидіє свідомістю, в якій тематика буття маліє і блідне перед догматикою етосу.

Час, що є ритмом, скошує його знутри. Життя ставить чоло в свідомості, змагаючи до перемоги в свободі.

Так в ході ставання інтеграл життя ко-інтегрується свідомістю.

Це архисвідомість розщіплюється на свою себе-подібність.

Тоді починається життя свідомості, родиться чоловік.

36.

Буття, діючись в просторі, схематизує світ, що укладається в природу.

Життя в ході ставання визволяє свідомість, що організується в чоловікові.

Природа це ко-інтеграл буття. Буття є пізнавальне лишень через природу.

Чоловік це ко-інтеграл життя. Ми можемо тільки кріз чоловіка пізнати життя.

Антитематика інтегралів буття — життя встановляє антитематику їх ко-інтегралів природа — свідомість.

Свідомість це антитема природи.

В міру цілепрямування життя — визволяється свідомість.

Коли «я» стає віч-на-віч із світодіянням, воно пізнає само себе в свідомості.

Так в ході світодіяння «я» і свідомість схрещуються.

Світодіяння ставить дилему: — «я» мусить світодіяти або відійти в архитему. І «я» світодіється, доки в свою чергу не стане світодіяти само.

Світовага докїлля ваготіє на «я», що одержиме верховодити.

Бо, сутність «я» це опановування, не самозрікання.

«Я», хоч світодіється, прагне опанування світодіяння, отже себездійснення.

В антитематиці світодіяння і себездійснення встає свідомість.

Себездійснення стає можливим лишень через опанування світодіяння. Чоловік стає своїм власним завданням!

В боротьбі чоловіка зі світом свідомість зростає.

Вона завжди там, де напруга боротьби й хотіння перемоги.

Свідомість це неодмінність чоловіка в поході до людини.

Бо субстанція свідомості це вичуття відповідальності, що плине з архитематичної рівноваги абсолюту.

37.

«Я» має динаміку, що творить. Свідомість знає повинність, що порядкує.

«Я» це вибуховість начала, повинність — принцип тривання.

Якщо «я» — колесо, свідомість — його вісь. Колесо, що хоче вперед, мусить крутитись на вісі, інак розметається.

В свідомості, що заливає «я», етос завершує ерос.

Етос це змагання до рівноваги в архитемах.

Архитематична рівновага це правда чоловіка.

«Я» знає себе і своє «хочу», свідомість — повинність та її закон.

«Я» хоче себесамості проти всього світодовкілля. Свідомість жаждить правди, що є архитематичного порядку.

«Я», що перемагає свідомість, чинить зло. Зло відносність, що змагає до самоцільности.

Свідомість, що перемагає «я», світовіддалює чоловіка. Всяка світовтеча це пропацність.

«Я», що зрівноважується свідомістю, чинить добро. Добро це завітність рівноваги абсолюту.

Свідомість завжди переслідує «я», що невпинно

намагається уникнути свідомості. Все, що «я» починає, свідомість завершує.

В антитематиці «я» і свідомості постає суб'єкт.

38.

Чоловік це основа всякої дійсности. В ньому, як в соці, збігаються й розбігаються дороги цього світа.

Чоловік не є лиш чоловіком, він — мінерал, рослина й звір водночас.

В нього ввійшло все, чим багатий світ. Всі форми буття в нього вплетані, як всі постаті життя в ньому споріднені.

Чоловік — позначений печаттями рослинного світа, амфібій, рептилів, птахів, мавп, за чергою.

Його прямий хід на підошвах — звіриний атрибут мезозоїки. П'ятичленні кінцівки — спадщина з доби кам'яного вугілля. Нирки, як в нього, — тільки в ссавців, приспособлених до водяного побуту. Надмір зубів — рештки доби амфібій. Опонуючий палець вже мав хіротеріум, амфібія чи рептиль пізньої мезозоїки. Слепа кишка — охляп сліпої кишки травоядів. Півмісячні складки в очах — рештки рептильної, нігті — мавпячої доби. Людське ембріо від 4-ох тижнів виказує 4 пари кімен на шиї та зародок хвоста в кінці хребта; воно перехідно навіть покривається шубкою. З прастарих часів осталися чоловікові 5 долішніх мнимих ребер.

Чоловік, як біологічний потенціал, мусів бути вже в самому началі ставання. Типологічний закон

життя мусів різьбити його фізичну постать далеко раніше, аніж це приймає сучасна наука. Анатомічно й морфологічно він мусів проходити крізь всі форми ставання, не увязуючись в жадну з них. В противенстві до типів рослин і звірят, що ставали наподоблюючи обставини, чоловік поставав, ставляючи їм в рівній мірі чоло. Вкінці, внутрішня динаміка його образу виборола чоловікові його зовнішню сучасну постать.

Нині чоловік це істота, що з точки зору своєї біологічної організації є примітивом. Коли рослинний і звіринний світи біологічно виспеціалізувались у сферах своїх життєвих умовин, чоловік ще є дальше ембріоном себе самого.

Вчора він виліз з колиски свого біологічного ставання. Нині, чоловік стоїть на роздоріжжі всіх шляхів, нерозгаданий потенціал.

За ним — доби первинного ставання, боротьби за свою постать та обличчя.

Перед ним — дальші змагання за оптимальні форми та ідельний образ людини. Які вони? Чи образ досяжний?

Колись назріє час його спеціалізації. В чому її сутність? Кудою й як вона повернеться?

Чоловік, як ріка, що шумить крізь океан життя в безмежність і вічність, сам чи не символ їм!

39.

Одинець прийшов у многоті.

Одинець-чоловік це не лиш біо-частина спільноти, але теж субект водночас.

Антитематика субекту і спільноти визначає ставання чоловіка.

Біологічно спільнота є старша від одинця. Але «я» одинця — старше за всяку спільноту!

Біологічно одинець це твір спільноти та її родової душі. Але духово спільнота це твір одинця та його субекту!

Звір має один вимір — родовий, чоловік — два; один — родовий, а другий — своє власне особисте обличчя.

Чоловік це родовий особень. Він — безсмертний в роді й через себе самого, як субект.

Спільнота й особень це два неодмінні обличчя, два виміри чоловіка.

Процеси ставання особня відходять антитематично, шляхом вростання - протиставлення чоловіка своїм власним формам життя.

40.

Чоловік оформляв свою многотність у спільноті різних форм. Всі вони — похідні, органічні форми ставання людського типа.

Родина, рід, плем'я, нарід, нація це минулі та сучасні форми ставання чоловіка і його спільнот.

Всі вони — ставальні необхідності, життєкруги самопізнання чоловіка.

Ставальність всякої спільноти йде завжди в парі з трагічним змаганням особня до духового оформлення.

Субект мітичний наклав своєю печаттю на родину й

рід, субект релігійний одушевляв племя і нарід, субект духовий творив націю.

В їх інтеграції вагітніє самосвідомість людства.

Родина, рід, племя, нарід, нація були завжди тим, що з них особень-субект зробив.

Спільнота, сцементована одним мітом, одною вірою, одним духом, стає сама субектом в многоті.

Сучасний процес перетворення народів в нації, — етносу в духовість, — прямує до виміру спільнотности чоловіка, як людства.

Ставальні циклі чоловіка є кінчальні в абсолюті.

Особень - спільнота - суб'єкт та їх форми і відміни життя це три угольні камені чоловікоставання.

Четвертий постає похідно; це свобода або гробоплита рабства.

41.

В авангарді свідомості йде субект, в авангарді свободи — свідомість. Життесвідомість це відскічня свободи.

Завданням свідомості є охопити життя у просторі й, опершись на буття, вирівнятись до незворотного ритму часу в надсвідомості.

Чоловік, як явище універсальне, прямує до людини, що є ціллю світа.

Свобода землі це завдання чоловіка, свобода світа — покликання людини. Довкілля чоловіка зростає невпинно до світа людини. Свобода чоловіка прагне завершення в свободі людини.

Чоловік ще не пізнав себе самого й до нинішнього дня. Людина — все ще міт для чоловіка. Чоловік

ще є новістю для себе й заледве на початках чоловікоставання.

В свідомості чоловіка стрічаються два світи.

Один — ставальний. Це «я» чоловіка, обвантажене буттям у просторі й життям у часі.

Другий — абсолютний. Це свобода архитеми.

Вони грозять роздвоїти «я», роздерти свідомість.

Бо свідомість це коло чоловіка, свобода — сфера людини.

Сутність людини є в абсолюті. Там — людина є.

Однак, вона впірнула з головою в світ. Тут — шлях чоловікоставання.

Чоловік — дивний птах! Одно крило бється світами, друге — ширяє в абсолюті!

Чоловік — лиш заповіт людини. Він спроможеться лиш на завіт свободи.

Однак, свобода чоловіка це єдиний клімат ставання людини.

Щойно людина надсвідомості знатиме свободу архитеми, що є субстанцією абсолюту.

Чоловік двигас хрест і, придавлений вагою, падає і все знову зривається на ноги, спраглий вперед!

Бо людина це намірення інтеграції обезсудцільнених архитем. В чоловікові інтеграція заміряється на землю, на світ — в людині.

Людина це невміраючий міт майбутнього, що різьбить чоловіка всіх сучасностей.

III.

42.

Чоловік, що приходить у спільноті, чується суб'єктом і сувереном світа.

«Я» чоловіка стоїть око-в-око зі світодіянням, що грозить його розкласти, відсуб'єктивізувати, відчоловічити.

Суб'єкт, як антитема об'єкту, мусить ставити світові чоло, навіть кидаючи на вагу терез себе самого.

Чин це рятунок чоловіка.

Суб'єкт облягає світ і намагається уприкметнити його собою, опанувати, очоловічити.

Чин це необчислимість динамічного суб'єкту в поході до вартости, до засуб'єктивізування світа, до могутости.

Серед повені сил та різних вартостей суб'єкт завжди бється за те, щоб остоятись, як вартість джерельна, сила панівна.

Суб'єкт змагається за найвищий розвиток своєї суті, за найбільший образ власного «я», за найширший потенціал свого чину.

Динамічний суб'єктивізм це сутність явища суб'єкту, елементарний гін, що змагає до вартости чоловіка та його життєвих форм.

Форми його вияву — самолюбство, жадоба щастя, туга за вартістю, воля до могутости, слава — це лиш допоміжності, функціоналізми, в боротьбі за особистість, за великість «я».

В такому змислі динамічний суб'єктивізм це прин-

ціп істотности чоловіка. Динамікою субекту заручується людина.

Однак всі допоміжності схлонні до остаточнотей, похідности стають ціллю в собі. Остаточно, динамічний субективізм веде до титанізму або озвіріння. Субект чоловіка демонізується, «я» маліе у свавіллі.

Чоловік динамічного субективізму це безвітчитність пробою і впадку.

Все досучасне історіо-розуміння це історія «я», історія динамічного субективізму чоловіка.

Але чоловік е більший за «я»!

43.

В ході світодіяння «я» і свідомість схрещуються.

Субект прагне безмежности, свідомість — вічности.

Свідомість змагається за те, щоб динаміка субекту була чином по лінії етичного прінципу.

Вона ставить «я» на службу цілям, що в сфері «я» мають обмежене, але в сфері свідомості — виключне значення.

Це закономірність етичного узасаднення чоловіка, ставання людини.

Динамічний субективізм чоловіка зрівноважується одвічним процесуванням етичного прінципіалізму

Немає більш запеклої боротьби, як між субектом і свідомістю! Історія всіх культур це історія їх дужання.

Коли субект змагав до могучости, несучи сам

себе на вістря меча, свідомість розпалювала релігійні чи ідейні пожари, що змітали постументи і впрягали субект на службу свідомості.

Коли свідомість уносила субект в позасвітність чистого етосу, «я» з елементарною динамікою верталося назад до себе, до світа й до меча.

Чоловік етичного прінципіялізму це десубективация субекту, відворіт від світа й ставання в ньому людини, розпливання в архитемі свідомості.

На всіх торах динамічного субективізму маячать сигнали етичного прінципіялізму. Субект, що хоче вічності, мусить хотіти етосу, етос мусить визволяти субект і його світ.

Етичний прінципіялізм це уцілемірнення субекту, що веде до визволення людини.

Розпр'я між динамічним субективізмом й етичним прінципіялізмом зроджує всю неперелічену многогранність людської історії.

Чоловік це поле битви між субектом і свідомістю, між динамікою субекту й етосом свідомості. Звитажець е людина!

44.

Чоловік стає свободний, коли вибуховість субекту зрівноважить етичною свідомістю людини.

Рівновага між динамічним субективізмом чоловіка й етичним прінципіялізмом людини це **с в о б о д а**

Стихійна тяглість до такої рівноваги — заложена в самих основах людського явища.

Тільки так і тому чоловік нині все ще є й знаходиться даліше в безугавному ставанні.

Совість відзеркалює хід боротьби за рівновагу між самоствердженням «я», — тобто бажанням вірності собі самому й нікому більше! — а свідомістю етосу, ідеї, Бога.

Рівновага між субектом і свідомістю, між динамікою й етосом, між чоловіком і людиною це свобода.

Вона досяжна, коли чоловік, в жертві й під законом, стає до боротьби за світобутність людини.

Все решта — свавілля, рабство або втеча.

Бо субект узавітниться лишень через свідомість, що може світодіяти тільки через субект.

45.

Образи всіх культур це до нині відображення мітів, релігій чи наук чоловіка.

Чоловік творив магичні культури — на празнанні інтуїції, релігійні — на богопереживаннях душі, розумові — на досягненнях науки.

Чин, Бог або пізнання — їх відносна основна тематика.

Однак, в основі всіх культур є спільний їм усім стихійний гін до свободи. Чоловік завжди беться за свободу чину, чуття і мислі, за свободу своєї інтуїції, душі або духа.

Кріз всі його культури просочується туга чоловіка за свободою. В основі основ, всі культури чоловіка це форми його прагнення свободи людини.

Чоловік за весь час своєї історії нині вперше приходить до свідомості, що доля його дальшого ставання в його власних руках. Чоловік чує, що людське життя треба планувати, що конечно свідомо організувати сутність, форми і стиль нової культури, що гряде.

Сучасність стоїть перед завданням усвідомлення елементарних правд людського явища, чоловік — перед конечністю зрозуміння самого себе.

Чин, Бог і пізнання унагляднюють в сукупності трираменну одність людини.

Нова культура мусить взоруватись на людину, тобто на органічне усцільнювання інтуїції, душі та розуму чоловіка. Свобода, що є спільною ціллю, мусить теж стати угольним каменем.

Нова культура мусить бути культурою свободи чоловіка, культурою органічного єдинення його інтуїції, душі та розуму, культурою самоїж таки людини.

Таку культуру я зву **с в о б о д а р н і с т ю**, згл. **л і б е р т а н і з м о м**.

Тільки свободарна культура в стані завершити сучасні історичні форми чоловіка й накреслити шляхи його дальшого ставання.

Новий чоловік — с в о б о д а р — виповие людство із колиски, поставить на ноги і вчитиме ходити, чинити, молитись! ...

РОЗДІЛ ПЯТИЙ.

ПРО АБСОЛЮТ.

I.

46.

Особень може оспорювати абсолют. Чоловік чого знає!

Він знає його празнанням інтуїції, прагне його тугою душі, прямує до нього пізнанням архитем.

Знання про абсолют це присущість чоловіка.

Форми і ступні цього знання є мінливі, в залежності від сочки сприймання і ставальної перспективи чоловіка. Але сутність — незмінна!

Колиб абсолюту не було, як мігби чоловік знати про абсолют?!

У всіх формах і ступнях знання про абсолют чоловік стверджує абсолют.

Всяке заперечення абсолюту є завжди формальністю, ніколи суттю!

На всіх обрїях чоловіка — в джерелі чи в ціленаміренні, назовні чи внутрі, — стоїть абсолют. З глибин природи, з глибин чоловіка, зі всіх праглибин дивиться Бог...

Абсолют — неоспоримість!

Всі шляхи виходять і кінчаються в єдиності, що єдина — є.

Всі речі й форми, всі теми й архитеми виходять із нього й до нього прямують.

Абсолют — необминальність!

Чоловік, — оточений щільно, пройнятий наскрізь антитематикою розщеплених архитеми, — як йому пізнати абсолют?

Абсолют — непізнавальність!

Чоловік, хоч знає про абсолют, пізнає архитеми, не абсолют.

Абсолют відсторонили від чоловіка архитеми, що з'єднаються людиною в абсолюті.

Він є досяжний лиш сам через себе або в субстанції абсолюту — в свободі абсолютній.

47.

Абсолютна свобода це спроможність всемогучості. Щойно абсолютна свобода уістотнює абсолют!

Всяка свобода зумовляє субект і свідомість. Абсолютна свобода зумовляє архитеми субекту й свідомості.

Як постати людському «я» без архисубекту? Як можлива свідомість без архитеми свідомості? Як свободі стати без свободи абсолютної? Неможливе є пізнання, коли правди нема!

Коли чоловік є субектом, що свідомий і свободний, його джерела — в субекті, свідомості й свободі абсолюту.

Чоловік сам собою досвідчує правду про архитематичну сутність абсолюту.

Абсолют це троедність архитеми субекту, свідомості й свободи. Сутність архисубекту це безмежність динаміки, архисвідомості — вічність досконалости, архисвободи — всевідучість всемогучості.

В абсолютному бутті архитеми субекту, свідомості й свободи єдиняться в досконалій вимінності своїх взаємосутностей.

У феноменальному світі теми субекту, свідомості й свободи антитематизуються в індивідуальності чоловіка.

Троеодність абсолюту є поза-індивідуального характеру.

Своємірям архитематичної троеїстотности абсолюту є свобода. В свободі абсолюту рівноміряються його субект і свідомість.

Стан абсолютного буття в собі це яріння абсолютностей субекту, свідомості й свободи в одності Єства.

48.

Світ є спроможністю абсолютної свободи, можливістю із безлічей!

Всеможливість, всеспроможність це притаманності абсолютної свободи.

Всяка можливість нуртує, як визов і вимір безмежної динаміки субекту та вічної досконалости свідомості. Світоможливости випричинює в довільному рішенні своєсутність свободи.

Світ, як можливість, стає життєспосібний і дійсний, пливучи зі свободи абсолюту.

Буття в собі переливається в творчий чин буття світодійного поза собою.

Абсолют архитематизується.

II.

49.

Свобода розгортає процес світородження.

Світотворчість — не примус, ні конечність, ані втрата рівноваги. Це своєсвобідність абсолюту.

Одність троеістотности абсолюту зрушується. Наступає категоріялізація архитема.

Ця світоможливість абсолюту індивідуалізується в архитемах суб'єкту свідомості й свободи.

Архитема свободи гієрархізується. Архитеми виконні — суб'єкт і свідомість — взаємно узалежуються, геометризуються. Їхні якості змагають перелятися в кількості.

На геометричному тлі починається процес невидержного арифметичного напруження.

Архитеми антитематизуються, розціплюються, дробляться.

50.

В безбережних рамах світа, всюди, світить завжди те саме обличчя. Це обличчя Бога, абсолюту і його архитема.

Світ є невідклично позначений чертами свого Творця. Творчість завжди плине з істотности творця, твір включає його субстанцію.

Твір, що в процесі творчості виділиться зовсім, живе далі самотньо. Розціплювання архитеми субекту вилонює буття і простір, що отримують своє власне буття чинного твору.

Твір, що остається в органічному звязку з творцем, невпинно вагітніє в безкрайному ставанні творчого чину. Розціплювання архитеми свідомості спрямовує час і життя на службу світодіяння.

Способовість архитематичного розціплювання є антитематична.

Світотворчість це походовість розціплювання архитем.

Те, що дійсно є, це архитеми, що прямують знов до абсолюту. Єдиний шлях повороту це шлях вперед, шлях світодіяння. Архитеми, що розціплюються, світодіють коштом себе самих.

Взаємозалежність архитем веде до взаємозалежності їх розціплювання.

Субект, що йде завжди пробоем, розціплюється начально. Це узалежнює похідне розціплювання свідомості. Вона ж починаючи весь процес ставання, вже не знає в розціплюванні краю. Край всьому — в завершенні ставання, в пройденні його позавимірної фуги, в інтеграції абсолюту. Безкрайне розціплювання свідомості узалежнює безперерійність розціплювання субекту.

Субект вибухне чином, свідомість його вивершить, узалежнивши субект.

Світотворчість це не спонтанність, ні одноразовість. Світочин має характер тривалого творення.

Світотворення відістотнює архитеми в міру їх розціплювання, однак не з'ужие їх і не вичерпає.

Архитеми розщиплюються й остаються незміреними невичерпними. Творець є завжди більший за твір!

Розщиплювання архитем не відходить в часі, що сам є вислідністю. Воно діється в свободі абсолютній, що чуває над усім.

51.

Архитема, що змагає до тематизування, дезінтегрується. Тематизування відходить коштом джерела.

Архитема субекту розщиплюється й виділює простір і буття. Розщиплювання архитеми свідомості вилонює час і життя.

Сутности субекту й свідомості розщиплюються антитематично на складности своїх прикметностей.

Геометрія прикметностей антитематизується в субстанціяльність аритметики, в інтегралі.

Всякий інтеграл це складність в архитемі й антитематична собіцільність в світі.

Вони з'ударяються — пронизуються — наверствлюються, але кожний з них остається сам собою, власноосновністю, цілістю в собі.

Так вони стають побіч, напроти й навпоперек себе, — чотири стовпи світа, який вони здвигають.

52.

Деб ти не став, звідки не почав і куди не дивився — всі речі ведуть до світопізнання.

Води світа, стікаючи до моря, не пливуть кожна капля собі річка; вони течуть многорічними, водозбірними землесхилами.

Так річі під сонцем чи над ним не пливуть, як попало, самопас. Річі світа пливуть річезбірними світосхилами, категоріялами.

Буття, що вибухає, утривалює динаміку, як закон себепочаття. Однак, динаміка антитематизується схематикою, як законом себезбереження.

Динаміка й схематика це річезбірні категоріяли буття. В антитематиці до нього тчеться простір, як антикатегоріяльна наглядність.

Інтеграл буття коловоротить категоріялами динаміки й схематики. Він творить фізичний світ і його патос.

Життя, що тематизується, згущується в типізаціі, як законі ставання. Типізація антитематизується диференціяцією, як законом самозабезпечення.

Типізація й диференціяція це формотворчі категоріяли життя. В антитематиці до нього протікає час, як антикатегоріяльна безпосередність.

Інтеграл життя ступає категоріялами згущення і зрізничкування. Він творить біологічний світ і його ерос.

Чоловік, що постає через з'ударення «я» зі свідомістю, утривалює динаміку субекту, як закон постановня. Його субективізм антитематизується етосом, як законом ставання.

Динамічний субективізм й етичний прінціпіалізм це силотворчі категоріяли чоловіка. В антитематиці до нього цілемірниться людина, як понадкатегоріяльність свободи.

Чоловік, як можливість архитематичного усунування, важиться категоріями динамічного субективізму й етичного принципіалізму. Він творить людський світ і його етос.

Чоловік наверстовує життя, що в свою чергу сідає буття, яке вможливорює ставання, що веде до чоловіка.

А чоловік це справжній прорив до праджерел, до вимірів духа, до свободи!

53.

В ході дезінтеграції архитеми розціплюються на себеподібности.

Розціплення істотности архитем зрівноважується відщипленням їх кількостей.

Себеподібности субекту й свідомості вивершують інтегралі світа.

Себеподібність субекту несе в собі потенціали буття і простірности. Себеподібність свідомості вагітна життям і часовістю.

Коли субект і свідомість з'уударились, почався чоловік. Вся творчість увійшла в нього, всі інтегралі — буття, простір, час і життя.

Тому чоловік чує відносно них первинність джерела перед рікою, що плине з нього.

Чоловік відчуває, що останнє розуміння світотворчости визначає світ, як теж його співтвор та співвідповідальність.

Така саме постава світа відносно чоловіка. Світ, скутий сам собою, прагне визволення. Він кричить

за людиною, що вернулаб його в лоно Творця. Впадок чоловіка це його обездолення. Тоді шляхом вічного повороту хіба знов пічне нове начало...

Чоловік не може себе визволити, не визволяючи патосу й еросу, що в нього ввійшли і вможливили етос.

Чоловік це серце світа, однак він тільки можливість завершення світодіяння — людиною.

Не йому виживатися в законах, що плывуть з інтегралів. Чоловік має перемагати всіх і вся з собою включно, й визволяти людину.

А ставання людей є можливе лиш в часі життя, в рамках простору, в розмірах буття.

54.

Архитеми, що світодіють. тематизуються з волі абсолютної свободи. Свобода визначає світ!

Всякий детермінізм це вислід свободи. Причина всіх причин є свобода.

Боротьба себеподібностей субекту й свідомості інтегрується в свободі чоловіка. Чоловік, що розмиється з своєю природою, відчоловічиться або згине. Свобода це присуність і похідність чоловіка.

Однак в людське явище ввійшла теж вся клавіатура цього світа. Світське в чоловікові визначає світ.

Чоловік, як походовість ставання, поступенно стає проти всякої детермінації.

Він завжди досягне свободу, що її намітив!

Бо свобода це не даність, а ставальність. Тож

спір — свобода чи детермінація? — безцільний.
Свобода — єдина міра чоловіка!

Однак, враз із ствердженням чи запереченням свободи чоловіка стоїть або паде сам чоловік. В свободі чоловік — є! Детермінація це його капітуляція...

Свобода, що її мислить чоловік, не химера, а праджерело, до якого він летить, як бумеранг.

Навіть коли чоловік є з доручення абсолюту, він свободний! Чоловік сам — його образ і подібє і своєподібність.

Свобода чоловіка це неоспоримість!

55.

Джерела антитематики б'ють в передсвітті. Архитеми тематизуються шляхом антитематики.

Буття чи життя тематизується в категоріалах динаміки-схематики чи типізації-діференціації, що природньо антитематичні

Простір і час, що не тематизуються, є антикатегоріяльні.

Тематизування відходить антитематично або взагалі не відбувається.

Антитематика це ворота, кріз які ллеться світ.

Світодіяння, як неминучість, стає можливим і змістовним щойно через протилежності.

Антитематика це неодмінна двоторовість світопоходу, що шляхом протилежностей встановляє діяння.

В тематизуванні постає і черпає свій змісл і суть

всяка протилежність. Яка саме дальша тематика ставання?

Протилежності ведуть до з'ударень.

Всяке з'ударення тільки унааявнює внутрішню боротьбу речей, вартостей чи перспектив.

До з'ударів веде тематизування, що в з'ударах одважує вартости й промщує шляхи ставання.

Тому речі світа з'ударяються — не пунктами, не площами, не поодинокими темами, — а тематичними фронтами, світоможливостями.

Ігнорування антитематики це втеча від дійсности, що правдоподібна, в рай неправдоподібних ілюзій.

Бо світ це архитематичне тематизування, з безліччю можливостей і варіантів, що воплочуються в життя шляхом боротьби.

56.

Антитематика веде до ставання.

Вона виточує й вирізьблює всяке ставання між млинськими каменями даних категоріялів.

Динаміка вганяє праенергію в розпряжну енергій, що їх схематика закономірнить в матерії. Це дорога ставання природи, несвідомості.

Типізація дає життеквантові постать, диференціяція успроможнює його можливости. Це дорога ставання життя, підсвідомості.

Динамічний субективізм вможливлує чоловіка, етичний прінципіалізм творить людину. Це дорога ставання свідомості.

Несвідомість - підсвідомість - свідомість це до нині магістраля всякого ставання.

Енерго-матерія, рослинно-звіринність і чоловік-людина це ставальности, що інтегрують одні одних.

Енерго-матерія це грані ставання буття. Рослинно-звіринність це ставальна межа життя. Чоловік — вихідна брама світа й входовість надсвідомості людини.

Антитематика категоріялів визначає безперебійність ставання та його унапрямлювання.

Безмірна верховітність ставання має ціль.

Про неї знає інтуїція. Її відчуває душа. За нею шукає розум. Здійснить її дух.

Це свобода людини.

57.

Аналіза явищ і їх синтеза це стиль сучасного мислення.

Розум, прямуючи до пізнання, синтезує похідні досягнення науки. Він крає світ на тези і зшиває їх разом синтезами.

Сучасна наука обмежується до дескриптиви світа.

Така догматична методика мусить розминутися із сутністю явищ. Синтези розуму швидко тріщать по всіх швах. Теми світа все знову стають перед розумом на весь зріст, — пізнаєш нас?

Мислення, що змагає до синтетичного відтворення світа, розминеться із пізнанням дійсности.

Розум самий це ставальна похідність чоловіка. Невпинна інтеграція ставальностей життя привела теж до постання розуму, як авангарди духа.

Дух прагне пізнання. Розум ще знає лиш теорії.

Однак, в міру визволення духа, категоріяльно-синтетичне мислення мусить ставати понадкатегоріяльним суцільним пізнанням. Розум вирстає із синтезування у духовість, із категоріялізування в інтеграцію.

Так розум, що звик мислити категоріяльно, причиново й синтетично, входить в черговий етап свого ставання. Бо категорії світа вимагають понадкатегоріяльного пізнання, сама причиновість до нині не відтворила й не пояснила ще нічого, а синтези умертвили світ й обездушили чоловіка.

Весь релятивізм сучасного мислення це функціональність світодіяння, яке ще опановує «я». Але «я», що опанує світодіяння, стане над релятивізмом. Чоловік прямує від похідного мислення, що є релятивне, до інтегрального пізнання, що визволяє.

Так інтуїція вже нині нащупує у всьому всепорідненість долі, універсальну одність ритму світодіяння, де все, що діється, має свій відрух у всьому іншому.

Так душа прагне глузду, сутности, останньої мети всього діяння.

Так дух вагітний спроможністю збагнути світ й опанувати його!

58.

Ставання - свобода - інтеграція це напрям і ціль світодіяння.

Буття, що категоріялізується в антикатегоріяль-

ності простору, вдариться до меж фізикального ставання в природі.

Життя, що категоріялізується в антикатегоріяльності часу, діпне біологічних меж ставання в чоловікові.

Чоловік, що виходить з природи і життя та з поза них водночас, вивершить ставання в свободі людини.

Чоловік пізнає і відтворює — людина знає й інтегрує.

Дві повитухи сповивають людину в чоловікові. Це добро і зло.

Абсолют добра і зла не знає. Він поза їх межами.

Звір теж їх не знає. Він не доходить до їх меж.

Щойно чоловік розрізнить їх. Добро і зло це світ чоловіка.

Архитематичні себеподібности, що з'уударились в чоловікові, розсікають його ставальність на добро і зло. Добро веде вперед, до людини, до визволення, зло — назад, до озвіріння, до поневолення.

Чоловік самий стає злом, коли прагне самозбереження, а не ставання, та свавілля, а не свободи. Хто оминає шлях ставання — відчоловічується.

Чоловік є свободний зберігати свої досягнення і навіть своєволити. Однак, він має пізнати свою богодітність і ступити на шлях людини та її боговілля.

Людина це перемога світу добра і зла.

Чоловік це досконала нескінченість і в кожному чоловікові, як нескінчена досконалість дримає людина і кожний з нас визволяє її в собі або забиває.

Однак, ціллю ставання не є одноосібне чи одноразове постаання людини. Особень, що стане люди-

ною, лиш заручиться перемогою. Він тільки ствердив, що перемога є можлива і досяжна.

Метою є ставання людини в розмірах типа. Люди і людство є ціллю! Люди, не в рамках планети, а світа, вселенної!

Бо чоловік, як «образ і подобіє Боже», це явище універсальне. Він мусить ступати попліч із життям всюди там, де б'ється в просторі буття й стає природа. Його форми й постаті можуть бути відмінні або й ні. Однак його ставання мусить відходити в розмірах світочину!

Світ, як мати, вможливорює ставання людини, вижидуючи її.

Коли час це ритм руху, що унапрямує, мусить в всьому космосі бути один універсальний ритм світодіяння.

Безмірний маятник часу, що вистукує еони, свідчить, що світ невинно одмірюється й одважується в одному ритмі й такті світодіяння, який всюди мусить вести до ставання. Ритм цього світодіяння, віддих такого ставання будуть невимірні, однак вони муцять бути, вони є.

Світ являється необмежений і вічний, бо архітектичні є його джерела й перспективи. Однак, грані світодіяння, хоч невідомі, десь у вічності, є поставлені. Процесуальність світовідбування мусить бути обмежена. Світ є кінчальний.

В таких рамках, закон вічного повороту це канва всіх незліченних намагань звивання світодіяння в архитемах абсолюту.

Завершення світодіяння це поворот до прадже-

рела. Не будьякий поворот, а поворот в славі, в перемозі, в свободі!

59.

Світ вийшов із свободи духа, його визволить дух у свободі. Коли свобода визначила світ, лиш свобода його визволить.

Визволення — інтеграція — переводиться свободою абсолюту, в свободі архитема, кріз свободу людини.

Визвольне світопізнання добувається силами празнання, душі та духа водночас.

Інтуїція, душа і розум є чинні в чоловікові рівночасно. Так віч-на-віч співіснують релігія, наука й філософія.

Їх трираменна співтворчість — колиска надсвідомості!

Надсвідомість усуцільнить антитематику інтуїції, душі й розуму в світопізнання інтегральне, що визволить.

Інтеграція людини — передумова світозавершення.

З празнання постав чоловік. З душі бють всі культури чоловіка. Його розум цементує всі цивілізації. В їх співдії устане людина.

Визвольне пізнання світодіє й зрівноважує етосом процеси розціплювання архитема. Це інтеграція людини. Бо етос це архитематичне намірення розтематизованого світа.

Коли на верхівях ставання стане свобода, вона

заважить важенною вагою на терезах світодіяння.

Етос всемогучо згорне час.

!Буття зачинить простір.

Свобода згеометризує буття. Колобіги світа скінчилися!

Свобода людини стає символом свободи абсолютної, в якій вона самопізнається.

Так стають око-в-око людина й абсерлют.

І троеодність абсолюту стає правдою людини!

60.

Коли ставання вирівнялось до величі завдань, цьогосвіття вичерпало свої можливості!

Всяке тематизування вже без змислу.

Свобода людини інтегрує антитематику категоріялів.

Совершилося! Світодіяння зливається із себездійсненням людини.

Архисвобода усуцільнює архитеми, звиваючи інтеграли світа.

Людина, як носій патосу, еросу й етосу цьогосвіття, вичерпала світ.

Світодіяння стає богодіянням, інтеграція людини — інверзією в абсолют.

Тоді архитеми субекту, свідомості й свободи відіндивідуалізуються.

В досконалій вимінності своїх взаємосутностей яриться абсолют, що приходить назад до своєсутнього буття в собі самому.

Світотворчість завершилась там, де почалась.

Як всяка творчість, вона кінчає відворенням
Творця!

61.

В останньому пізнанні світотворення це гра абсолюту.

Абсолют — не змушений до творчости. Він світа не потребує...

Але він світотворить! Ця світоспроможність є життєжадібна й абсолют щедро грає світотворчу гру.

Завжди закони такої гри будуть великі, суворі й незглибимі.

...Як пічнеться нова всегра?

ЗАКІНЧЕННЯ.

Міт, релігія чи наука не схоплять світ в його цілості.

Щойно філософія, що скористається з сил інтуїції, душі й духа, висвітлить повноту світодіяння.

Всяка філософія має торувати шлях чоловіка. Кудою й як далі?

Нині світ чоловіка лежить все ще облогом Час, щоб він станув на ноги!

Те, чого жаждить доба, це не програм і не нових систем і теж не виключности розуму.

Треба нового слова! Конечно знов об'явлення мети і дороги, щоб захопило чоловікові дух! Потрібно релігії свободи!

Доба кричить за таким, як Той, що прийшов двотисячліття тому назад. Чоловік все знову потребує людини, що об'явилаб вічно нове обличчя правди й, оживотворивши душі, запліднила дальші тисячліття його історії.

Світопізнання є невсипуще й різноманітне, як безконечний шлях ставання чоловіка.

Всяке світопізнання мусить вказувати шлях, ставити на нього чоловіка й бути його прапором і мечем.

Світорозумування, — що не веде до чину, — безплідність і зайвність. Справжнє пізнання мусить світодіяти!

Бо не філософствування потребує світ, не потопів понять і теорій. Потрібно нових шляхів пізнан-

ня, мудрости, що плине з діяння правди, чину, що очоловічує і визволяє!

Опанування й організація землі це перші кроки чоловіка. А далі — це лиш прообраз.

Хіба вже бути першим його крокам — останніми?

Чоловік має визволяти людину. Він далі її сковує.

Досучасність, що освятила бич і кайдани, мусить відходити в безповоротність.

Чоловіче, стверди своє «я», усвідом собі шлях і стань у свободі!

Бо світ це воля до свободи і тільки.

Л И Т Е Р А Т У Р А .

- Carl du Prel: — "Das Raetsel des Menschen".
Felix von Luschan: — "Volker, Rassen, Sprachen".
Paul Kaemmerer: — "Das Gesetz der Serie".
K. C. Schneider: — "Die Periodizitaet des Lebens u. der Kultur".
O. Spengler: — "Untergang des Abendlandes".
W. Goethe: — "Ueber die Natur".
F. Nietzsche: — "Saemtliche Werke".
Albr. Wirth: — "Volkstum u. Weltmacht in der Geschichte".
Scheler: — "Stellung des Menschen im Kosmos".
Ed. Dacque: — "Das verlorene Paradies".
H. Blendinger. — "Polaritaet als Weltgesetz".
E. Georg: — "Vershollene Kulturen -- das Menschheitserlebniss".
Jak. Burckhart: — "Weltgeschichtliche Betrachtungen".
B. Croce: — "Geschichte als Gedanke u. Tat".
H. Fritsche: — "Der Erstgeborene".
W. Boelsche: — "Der Stammbaum der Tiere".
Spranger: — "Lebensformen".
A. J. Toynbee: — "Civilization on Trial".
F. Hoyle: — "The Nature of the Universe".
H. A. Overstreet: — "The Mature Mind".
Eddington Gifford: — "The Nature of the Physical World".
Herm. Grossman: — "Umbbruch zur Einheit".
Helmut Gross: — "Willensfreiheit oder Schicksal?".
H. G. Callan: — "Chromosomes".
Al. Einstein: — "My attitude to Quantum Theory".
Max Born: — "Physics and Metaphysics".
James Jeans: — "The mysterious Universe".
Prof. Hogben: — "The Nature of living Matter".

- E. D. Adrian: — **The Basis of Sensation**".
- Lloyd Morgan: — **"Emergent evolution"**,
- H. A. Guerber: — **"Myths of the Norsemen"**,
- Kaufmann: — **"Die nordische Mythologie"**,
- F. Hadland Davis: — **Myths and Legends of Japan**
- E. T. C. Werner: **"Myths and Legends of China"**,
- II. Polano: — **"The Talmund"**,
- M. E. Noble & Ananda K. Coomarasvami: -- **"Myths of the
Hindus and Buddhists"**,
- H. A. Guerber: — **"The Myths of Greece and Rom"**,
- E. Royston Pike: — **Ethics of the great religions"**,
- M. R. Cohen — E. Nagel: — **"Logic and Scientific Method"**.

